

INSTRUCCIÓ

Número: 2/2020

Fecha: 30 de gener 2020

Òrgan emissor

Direcció General d'Infància i Adolescència

Assumpte:

Instrucció relativa a la comunicació de situacions, fets i incidents rellevants ocorreguts en llars o residències de protecció de xiquets, xiquetes i adolescents de la Comunitat Valenciana, llars d'emancipació i unitats externes d'emancipació a la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.

Àmbit:

Direcció General d'Infància i Adolescència, Direccions Territorials d'Igualtat i Polítiques Inclusives, i Llars o residències de Protecció de la Comunitat Valenciana, llars d'emancipació i unitats externes d'emancipació.

La Constitució Espanyola (CE), en el seu article 39, estableix que els xiquets i xiquetes gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets. Així mateix l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, estableix en el seu article 49.1.27 com a competència exclusiva “*les institucions públiques de protecció i ajuda de menors, joves, emigrants, tercera edat, persones amb discapacitat i altres grups o sectors necessitats de protecció especial, inclosa la creació de centres de protecció, reinserció i rehabilitació*”

Com a principals instruments internacionals en matèria de protecció a la infància i que formen part del nostre ordenament jurídic cal esmentar en primer lloc, la *Declaració dels Drets del Xiquet* aprovada el 20 de novembre de 1959, la *Convenció dels Drets del Xiquet* ratificada per Espanya el 30 de novembre de 1990 i que va entrar en vigor el 5 de gener de 1991, així com la *Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat* que aprovada el 13 de desembre de 2006 i ratificada per Espanya el passat 3 de maig de 2008.

El nostre sistema de protecció va quedar configurat amb la *Llei 21/1987 d'11 novembre*, que va introduir importants modificacions en el Codi Civil i la *Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament*

Civil en matèria d'adopció i altres formes de protecció a la infància, la qual cosa va suposar que l'apreciació i declaració de les situacions de desamparament fora competència administrativa i no judicial, sense perjudici de les facultats de control del Ministeri Fiscal i de les facultats de revisió judicial de les decisions de l'Administració.

Per tant, i pel que fa a la normativa estatal aplicable en matèria de protecció a la infància, cal tindre en compte com a normes substantives el Codi Civil (CC), la Llei Orgànica 1/96, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil (LOPJM).

Concretament la L.O 1/96 recull en el seu article 11.4 la següent premissa: *“Les entitats públiques disposaran de programes i recursos destinats al suport i orientació dels qui, estant en acolliment, aconseguisquen la majoria d'edat i queden fora del sistema de protecció, amb especial atenció a les quals presenten discapacitat”.*

D'aquesta forma es recull el principi de l'acompanyament als xiquets, xiquetes i adolescents del sistema de protecció a la infància i adolescència, més enllà de la minoria d'edat, reforçant i supervisant el procés d'autonomia personal i inclusió activa de la infància i adolescència, prestant especial atenció als suports necessaris de les persones menors d'edat amb discapacitat o diversitat funcional.

En aplicació dels articles 148.1.20 de la Constitució Espanyola i 31.27 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, la Comunitat Valenciana va dictar la *Llei 26/2018, d'1 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, i el Decret 93/2001, de 22 de maig, del Govern Valencià pel qual s'aprova el Reglament de Mesures de Protecció Jurídica del Menor en la Comunitat Valenciana.*

Així mateix, l'actual *Llei 26/2018*, recull en l'article 122, en el seu apartat 2:

“A partir dels setze anys, els qui es troben sota la tutela de la Generalitat, o els qui estiguen sota la guarda de la Generalitat i es troben en risc d'exclusió social, per manca de suports familiars adequats, tindran dret a participar en un programa de preparació per a la vida independent. També tindran dret a participar en aquests programes els qui, en aconseguir la majoria d'edat, estigueren en aqueixa situació, fins que estiguen en condicions de portar una vida autònoma o, com a màxim, fins als vint-i-cinc anys d'edat.

Aquest sistema de protecció a la infància i adolescència ha sigut objecte d'una significativa modificació després de l'entrada en vigor de dues lleis que es van anar tramitant en paral·lel, una de rang ordinari, la Llei 26/2015, de 28 de juliol i l'altra, orgànica, la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, totes dues de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència.

Aquestes dues lleis tracten d'adaptar la legislació als canvis socials i doctrina jurisprudencial, amb la finalitat de garantir un tractament uniforme en tot el territori de l'Estat i que constituïska una referència per a les Comunitats Autònomes en el desenvolupament de la seua respectiva legislació en la matèria.

En aquesta cerca de la màxima protecció per als més vulnerables per part de les entitats públiques competents, la singularitat funcional de la intervenció del Ministeri Fiscal (tal com estableix la Circular de la Fiscalia General de l'Estat 8/2011) radica en el fet que se li encomana una rellevant funció extraprocessal, la de superior vigilant de l'activitat de protecció de l'Administració, tenint per tant l'obligació de comprovar semestralment la situació dels xiquets i xiquetes en situació de tutela, acolliment o guarda (article 174.1 del CC), així com la funció d'exercir la seua vigilància sobre tots els centres que els acullen (article 21.5 de la *LOPJM), sense que això supose envair les competències de les Entitats Públiques de Protecció ni arribar a suplantat-les.

Per tant, perquè el Ministeri Fiscal pugua exercir adequadament aquesta funció extraprocessal que es duu a terme a través de les Seccions de Menors de les Fiscalies, és determinant la fluïdesa de les relacions amb l'entitat pública competent en matèria de protecció a la infància, sent en l'actualitat la Direcció General d'Infància i Adolescència el departament que té atribuïda aquesta competència en virtut del *Decret 105/2019, de 5 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica de la Presidència i de les Conselleries de la Generalitat*.

A vegades, en les llars o residències que acullen a xiquets, xiquetes i adolescents amb mesures de protecció, es produeixen fets o incidents de rellevància que excedeixen del normal funcionament d'un recurs d'aquestes característiques. La naturalesa, origen i conseqüències d'aquests fets o incidents poden ser de diferent índole. En aquest sentit, els xiquets i xiquetes residents pot ser tant subjectes actius dels fets (altercats, absències prolongades no justificades, ...), com a subjectes passius (assistències mèdiques d'urgència, accidents, ...), o bé també poden derivar d'actuacions o comportaments del personal treballador de la llar o residència en infracció o extralimitació de les seues funcions (faltes, manifestacions, ...), i fins i tot aquests també poden ser subjectes passius dels esdeveniments (accidents laborals greus, ...). Així mateix, també poden ocórrer successos que afecten l'establiment per causes accidentals o per intervenció de terceres persones (robatoris, incendis, ...).

En aplicació de l'article 21 de la LOPJM, l'Entitat Pública regularà el règim de funcionament dels centres d'acolliment residencial, prestant especial atenció a la seguretat, sanitat, accessibilitat per a persones amb discapacitat, número, ràtio i qualificació professional del seu personal, projecte educatiu, participació dels xiquets, xiquetes i adolescents en el seu funcionament intern i altres condicions que contribuïsqen a assegurar els seus drets.

Per tal motiu, i sense perjudici dels mitjans ja existents de comunicació entre els Serveis Territorials de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i les llars o residències de protecció, amb la finalitat de garantir un coneixement immediat per part de l'entitat pública competent en matèria de protecció a la infància i adolescència i del Ministeri Fiscal, dels fets i incidències de rellevància que es produïsquen en aquests centres, i de conformitat amb l'article 6 de la *Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic*, es dicten les següents:

INSTRUCCIONS

PRIMERA.- Les llars o residències de protecció de xiquets, xiquetes i adolescents propis de la Generalitat Valenciana, així com els contractats i concertats que actuen dins d'àmbit de la Comunitat Valenciana i que configuren la Xarxa Pública d'acolliment residencial per a l'infància i adolescència de la Comunitat Valenciana, així com les llars d'emancipació i les unitats externes d'emancipació que configuren la Xarxa d'emancipació de la Comunitat Valenciana, hauran de comunicar a l'Entitat Pública les següents situacions, incidents o fets rellevants:

a) Qüestions que afecten l'àmbit de la salut del xiquet, xiqueta, adolescent o persona jove acollit/atés en la llar/residència/unitat externa sempre que es tracte de:

- Malaltia o accident greu que requerisca intervenció quirúrgica o hospitalització.
- Malaltia infectocontagiosa greu que requerisca de l'adopció de mesures de salut pública per a evitar contagis a la resta d'acollits/atesos i persones treballadores de la llar/residència.

b) Qualsevol comunicació que faça el xiquet o la xiqueta d'haver patit algun tipus d'abús o agressió.

c) Fets delictius comesos o patits en la llar/residència/unitat externa o fora del mateix per part de les persones menors d'edat acollides o persones joves ateses del qual es tinga coneixement per qualsevol mitjà, i que porten aparellats sanció administrativa o penal.

d) Fets delictius o greus irregularitats en l'acompliment de les funcions per part del personal treballador de la llar/residència/unitat externa, o de terceres persones i que afecten directament els xiquets, xiquetes i adolescents acollits o les persones joves ateses. En aquest supòsit deurà aperturar-se i instruir-se a més per part de la Direcció Territorial corresponent (sense perjudici de la immediata comunicació al Ministeri Fiscal) un expedient informatiu amb la finalitat d'esclarir o ampliar l'ocorregut.

e) Successos rellevants produïts en l'àmbit familiar del xiquet, xiqueta o adolescents acollit i que requerisquen una intervenció o supervisió per part de la Direcció Territorial d'Igualtat i Polítiques Inclusives corresponent (defunció d'algun familiar, modificació de l'estructura familiar, etc.).

f) Successos que afecten el propi establiment o llar/residència/unitat externa per causes accidentals o per la intervenció de terceres persones, que excedisquen del normal funcionament del recurs.

g) Qualsevol altra comunicació que a criteri de la direcció de la llar/residència/unitat externa es considere rellevant o que de manera voluntària vulga realitzar la persona menor d'edat acollida, la persona jove atesa, o algun treballador/a.

SEGONA.- Quan es produïsquen algunes de les situacions, incidents o fets rellevants indicats en l'apartat primer, s'haurà d'actuar de la següent manera:

- La llar/residència/unitat externa, a través de la direcció d'aquest, haurà de remetre la "Fitxa de comunicació d'incidents rellevants" (Annex I), així com els documents escanejats que es consideren necessaris, (informe d'incidències, còpia de la denúncia, etc.), de manera immediata a la Secció competent en matèria d'infància i adolescència de la Direcció Territorial d'Igualtat i Polítiques Inclusives de la província on radique el recurs. Aquesta remissió es realitzarà per correu electrònic als següents interlocutors:
 - Tècnic instructor/a de l'expedient de protecció (en cas de tractar-se d'una incidència associada a un xiquet, xiqueta o adolescent) o professional tècnic d'emancipació i de referència per a la xarxa d'emancipació establert per cada Direcció Territorial per als expedients de la xarxa d'emancipació en el cas de persones joves ateses. En cas de resultar una incidència en el qual es troben afectats un grup de xiquets o xiquetes, es remetrà una còpia a cadascun de els/as tècnics/as assignats/as a aquests.
 - Persona que ostente el càrrec de Cap/a de secció amb competències en matèria d'infància i adolescència.
 - Persona que ostente el càrrec de Cap/a de servei amb competències en matèria d'infància i adolescència.

Les adreces de correu electrònic dels interlocutors indicats es facilitaran periòdicament per les Direccions Territorials d'Igualtat i Polítiques Inclusives, de manera que s'actualitzen les dades existents.

- Una vegada notificat el fet rellevant, es consensuarà per la Direcció de la llar/residència/unitat externa i la Secció d'infància i adolescència el NIVELL DE GRAVETAT atribuït a aquest, sent aquesta valoració la que determinarà les actuacions a seguir de manera immediata d'acord amb els següents nivells:
 - **ALERTA D'INCIDÈNCIA GREU:** Determinat des de la Secció competent en matèria d'atenció a la infància i adolescència de la Direcció Territorial d'Igualtat i Polítiques Inclusives, en funció de la informació facilitada per la llar/residència/unitat externa, qui informarà diàriament de les gestions realitzades. El cas serà valorat en la Direcció Territorial amb caràcter setmanal durant el primer mes.
 - **INFORMACIÓ PER INCIDÈNCIA MODERADA:** Determinat des de la Secció competent en matèria d'atenció a la infància i adolescència de la Direcció Territorial d'Igualtat i Polítiques Inclusives, en funció de la informació facilitada per la llar/residència/unitat externa, qui informarà setmanalment de les gestions realitzades.
- Finalment els tècnics/as de la Direcció Territorial d'Igualtat i Polítiques Inclusives introduiran les dades de la incidència en l'aplicació *MENORP, la qual servirà com a element de consulta, registre i coordinació entre tots els agents intervinents. En el cas de les incidències comunicades per part de la Xarxa d'emancipació de la Comunitat Valenciana, es registraren pels seus propis mitjans per part de la Direcció Territorial corresponent, en tant es produeix la incorporació d'aquests expedients a l'aplicació informàtica.

Actuació complementària en cas de fugides:

En el **cas de fugides**, i després d'haver determinat la gravetat del risc de la mateixa protagonitzada per el/la xiquet/a, la llar/residència serà el responsable de dur a terme totes les actuacions que puga des del seu àmbit per a la localització del/la mateix/a (interposició de la denúncia de desaparició, contacte amb la família d'origen, persones de referència, etc.), informant la Direcció Territorial del resultat de les mateixes amb la periodicitat establida en funció de la seua gravetat o risc.

En la Xarxa d'emancipació, en aquells casos en els quals es produïska l'absència de la llar d'emancipació sense previ avís de la persona jove, i una vegada transcorregudes 48 hores, es presentarà comunicació davant les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

També, s'informarà d'això a la Direcció Territorial, amb la finalitat que s'adopten les mesures oportunes, així com de qualsevol incidència que revista gravetat.

TERCERA.- En el cas en què la incidència haja sigut catalogada com ALERTA D'INCIDÈNCIA GREU, i procedisca de la Xarxa Pública d'acolliment residencial per a la infància i adolescència de la Comunitat Valenciana, el/la tècnic/a instructor/a de l'expedient, (o en defecte d'això el/la tècnic/a assignat/per el/la Cap/a de Secció o d'Unitat), remetrà la documentació aportada per la llar/residència (informe d'incidències, còpia de la denúncia, etc.) a:

- La Fiscalia de Menors, via correu ordinari mitjançant ofici de remissió (Annex II)
- La Direcció General d'Infància i Adolescència via correu electrònic (subdireccio_dgia@gva.es)

En el cas en què la incidència haja sigut catalogada com ALERTA D'INCIDÈNCIA GREU, i procedisca de la Xarxa d'emancipació de la Comunitat Valenciana, el/la tècnic/a instructor/a de l'expedient, (o en defecte d'això el/la tècnic/a assignat/per el/la Cap/a de Secció o d'Unitat), remetrà la documentació aportada per la llar/residència (informe d'incidències, còpia de la denúncia, etc.) a:

- La Direcció General d'Infància i Adolescència via correu electrònic (subdireccio_dgia@gva.es).

QUARTA.- En els casos en què les incidències es produïsquen fora de l'horari laboral, (especialment en dies festius i caps de setmana), des de la llar/residència/unitat externa, es remetraran per correu electrònic al Cap del Servei d'Infància i Adolescència i Igualtat, o en la seua absència, al/la immediat/a inferior jeràrquic/a; previ contacte telefònic, els documents referits.

Aquest contacte podrà efectuar-se per trucada telefònica, correu electrònic o serveis de missatgeria instantània; en funció de la gravetat o urgència que es considere des de la llar/residència/unitat externa.

Aquesta persona serà l'encarregada de notificar per correu electrònic a la persona titular de la Direcció Territorial i a la persona titular de la Direcció General d'Infància i Adolescència.

Finalment, en el següent dia laborable s'introduiran les dades de les incidències en l'aplicació informàtica MENORP. En el cas d'incidència de procedència de la Xarxa d'Emancipació de la Comunitat Valenciana, s'introduirà la incidència en el registre propi de la Direcció Territorial.

CINQUENA.- Una vegada cessats els fets que van motivar l'obertura d'incidències es remetrà informe a la Direcció Territorial corresponent per correu electrònic, amb la finalitat que es tanque l'alerta generada.

Mentre la gestió del fet rellevant es trobe oberta, la llar/residència/unitat externa remetrà qualsevol altre document; informe, denúncia, etc. que vaja elaborant-se sobre aquest tema; procedint-se conformement al punt 2 i 3 de la present instrucció.

SEXTA.- Des del servei d'Infància i Adolescència i Igualtat de la Direcció Territorial, es portarà un control de fets rellevants a través de l'aplicació informàtica *MENORP, o registre propi. Per a això, el/la tècnic/a instructor/a de l'expedient o qui designe el seu superior/a jeràrquic/a, anotarà les incidències en la referida aplicació i mantindrà actualitzades les seues anotacions fins que es produïska el tancament de la incidència.

En el cas d'incidències procedents de la Xarxa Pública d'acolliment residencial per a la infància i adolescència de la Comunitat Valenciana, després de 2 mesos de l'obertura de la incidència, sense haver sigut tancada, la Direcció General d'Infància i Adolescència requerirà informe explicatiu de la mateixa per a procedir a la seua valoració.

Per a la introducció de les incidències en l'aplicació s'utilitzara la pantalla de "Coordinació interna", en la fase de "Acolliment residencial".

S'introduirà la data, i es desplegarà.

Menores Protección (Bisulpre)

Registro Bloque Consulta Acción Edición Campo Ayuda

GENERALITAT VALENCIANA

MENORES PROTECCIÓN

PROTECCIÓN

Coordinación Interna

MENOR 23/04/2019

ATAGO PR057400

Datos Generales Menor:

Fich. 146 25 2018 3CURSgNDHCadXrWUCgGBF ESB VALENCIA (SAN MARCE)

F. Nac. 04/10/2014 4 a 6 m Fich. 0 Sexo M País ESPAÑA MENA SI NO

Ext. P. Desc. Desc.

Dirección Territorial:

Fecha	Tipo Doc. - Fillos	Nºcom	Responsable	Entidad/Unidad	Interv. - Objetivos - Asp. destacables	Valoración	Su
15/11/2017	INFORME	T.S. SSVM	UNIDAD PECE...	SE RECIBE INFORME DE SAN	RECIBIDA		

Acogimiento Familiar:

Fecha	Tipo Doc. - Fillos	Nºcom	Responsable	Entidad/Unidad	Interv. - Objetivos - Asp. destacables	Valoración	Su
08/12/2019	REG. VISITAS	TÉCNICO ACO...	A.TÉCNICA	SE MANTIENE REUNIÓN CON	SEGUIMIENTO		
21/02/2019	SEGUIMIENTO	TÉCNICO ACO...	FAM. EDUCAD...	INFORME PSICOLÓGICO DE	SEGUIMIENTO		

Acogimiento Residencial:

Fecha	Tipo Doc. - Fillos	Nºcom	Responsable	Entidad/Unidad	Interv. - Objetivos - Asp. destacables	Valoración	Su
20/04/2019	INCI. GRUPO	EDUCADOR	CEN. PROTECCI...	Motivos de apertura: Pelos	REALIZADA		

Fecha incidencia

Registro: 1/1

Després de la introducció d'aquesta dada es desplegarà la següent pantalla, en funció de si aquesta és catalogada com a greu o moderada, d'acord amb els criteris establits en el punt tercer d'aquesta instrucció..

Menores Protección (Bisulpre)

Registro Bloque Consulta Acción Edición Campo Ayuda

GENERALITAT VALENCIANA

MENORES PROTECCIÓN

PROTECCIÓN

Coordinación Interna

MENOR 23/04/2019

ATAGO PR057400

Datos Generales Menor:

Fich. 146 25 2018 3CURSgNDHCadXrWUCgGBF ESB VALENCIA (SAN MARCE)

F. Nac. 04/10/2014 4 a 6 m Fich. 0 Sexo M País ESPAÑA MENA SI NO

Ext. P. Desc. Desc.

Dirección Territorial:

Fecha	Tipo Doc. - Fillos	Nºcom	Responsable	Entidad/Unidad	Interv. - Objetivos - Asp. destacables	Valoración	Su
15/11/2017	INFORME	T.S. SSVM	UNIDAD PECE...	SE RECIBE INFORME DE SAN	RECIBIDA		

Acogimiento Familiar:

Fecha	Tipo Doc. - Fillos	Nºcom	Responsable	Entidad/Unidad	Interv. - Objetivos - Asp. destacables	Valoración	Su
19/12/2019	REG. VISITAS	TÉCNICO ACO...	A.TÉCNICA	SE MANTIENE REUNIÓN CON	SEGUIMIENTO		
21/02/2019	SEGUIMIENTO	TÉCNICO ACO...	FAM. EDUCAD...	INFORME PSICOLÓGICO DE	SEGUIMIENTO		

INCI. ALERTA

Fecha	Tipo Alerta	Estado	Motivos de Apertura	Motivos de Cierre	Fecha Cierre
23/04/2019					

Antecedentes Actuaciones Educativas Peligros Asociados Actuaciones Administrativas Documentación Adjunta

Nombre Comunicante Cargo Comunicante

Volver

Fecha incidencia

Registro: 2/2

**INCIDENCIA
GREU**

**INCIDÈNCIA
MODERADA**

Campos a emplenar:

- Data: data de la incidència introduïda.
- Tipus d'Alerta: recull la tipologia descrita en l'apartat primer d'aquesta instrucció (sent possible incorporar més elements per part de la Direcció General d'Infància i Adolescència), com ara:
 - Agressió
 - Delicte
 - Fugida
 - Hospitalització
 - Víctima
- Estat: Reflecteix l'estat de la incidència recollint:
 - Seguiment
 - Tancat

Els següents camps són oberts, deixant introduir aquella descripció que la persona professional de referència considere oportuna per al complet registre dels incidents.

- Motius d'obertura
- Motius de tancament
- Data tanque
- Antecedents
- Actuacions educatives

- Perills associats
- Actuació administratives
- Documentació adjunta
- Nom comunicant
- Càrrec comunicant

SETENA.- Queda derogada la "Instrucció 6/2004, de data 12 de juliol de 2004, de l'anterior Direcció General de Família, Menor i Adopcions relativa a la comunicació de fets o incidents rellevants en centres residencials de protecció de menors de la Comunitat Valenciana".

Queda derogada la "Instrucció 9/2013, de 30 de maig de 2013, de la Direcció General del Menor, relativa a la comunicació de fets o incidents rellevants en centres residencials i serveis de protecció i reeducació de menors de la Comunitat Valenciana".

OCTAVA.- La present Instrucció entrarà en vigor el mateix dia de la seua data.

LA DIRECTORA GENERAL DE INFANCIA Y ADOLESCENCIA

Firmat per Rosa Josefa Molero Mañes el
30/01/2020 15:07:16

